

This Question Paper consists of 30 questions and 8 printed pages.
આ પ્રશ્નપત્રમાં 30 પ્રશ્નો અને 8 છપાયેલાં પાનાં છે.

Roll No.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

રોલ નંબર

Code No. 62/S/N/G
કોડ નં.

Set -

A

PSYCHOLOGY
(મનોવિજ્ઞાન)
(222-G)

Day and Date of Examination
(પરીક્ષાનો વાર અને તારીખ)

_____

Signature of Invigilators
(નિરીક્ષકની સહી)

1. _____

2. _____

General Instructions :

- 1 Candidate must write his/her Roll Number on the first page of the Question Paper.
- 2 Please check the Question Paper to verify that the total pages and the total number of questions contained in the Question Paper are the same as those printed on the top of the first page. Also check to see that the questions are in sequential order.
- 3 For the objective type of questions, you have to choose any **one** of the four alternatives given in the question i.e. (A), (B), (C) or (D) and indicate your correct answer in the Answer-Book given to you.
- 4 All the questions including objective type questions are to be answered within the allotted time and no separate time limit is fixed for answering objective type questions.
- 5 Making any identification mark in the Answer-Book or writing Roll Number anywhere other than the specified places will lead to disqualification of the candidate.
- 6 Write your Question Paper code No. **62/S/N/G-A** on the Answer-Book.
- 7 The Question Paper is bilingual. In case of doubt, the English version should be considered as authentic.

સામાન્ય નિર્દેશ :

- 1 વિદ્યાર્થી તેનો રોલ નંબર પ્રશ્નપત્રના પહેલા પાને લખે.
- 2 પહેલાં પ્રશ્નપત્રને ચકાસી લેવું. પ્રશ્નપત્રમાં આપેલાં કુલ પાનાં અને પ્રશ્નોની સંખ્યા એટલી જ છે જેટલી પ્રથમ પાના ઉપર છે તે જોઈ લેવું અને પ્રશ્નો ક્રમવાર છે કે નહીં તે ચકાસી લેવું.
- 3 બહુવિકલ્પીય પ્રશ્નોના વિકલ્પો દા.ત. (A), (B), (C) અને (D) માંથી જે ઉત્તર લખવો હોય તેને આપેલી ઉત્તર પુસ્તિકામાં લખવો.
- 4 બહુવિકલ્પીય પ્રશ્નોની સાથે બધા પ્રશ્નોના ઉત્તર નિર્ધારિત કરેલા સમયમાં આપવા. બહુવિકલ્પીય પ્રશ્નો માટે અલગથી સમય નહીં આપવામાં આવે.
- 5 ઉત્તર પુસ્તિકામાં નિર્દેશ કરેલ સ્થાન સિવાય બીજા કોઈ પણ સ્થાને રોલ નંબર તથા અન્ય ચિહ્ન લખવાથી પરીક્ષાર્થીને અયોગ્ય ઠરાવવામાં આવશે.
- 6 પોતાની ઉત્તર પુસ્તિકા પર પ્રશ્નપત્રની કોડ સંખ્યા **62/S/N/G-A** લખવી.
- 7 પ્રશ્નપત્ર બે ભાષામાં છે. કોઈ પણ શંકા નિર્માણ થાય તો અંગ્રેજી ભાષાંતરને પ્રમાણભૂત ગણવું.

PSYCHOLOGY

(મનોવિજ્ઞાન)

(222-G)

Time : 3 Hours]

[Maximum Marks : 100

સમય : 3 કલાક]

[કુલ ગુણ : 100

- Note :**
- (1) All questions are **compulsory**.
  - (2) Marks for each question are indicated against it.
  - (3) For multiple choice questions, choose the correct answer among the four choices given as (A), (B), (C) and (D) and write it in your answer book.
  - (4) Questions 7-12 are short answer questions type I. Answer should not exceed 25 words each.
  - (5) Questions 13-25 are short answer questions type II. Answer should not exceed 80 words each.
  - (6) Questions 26-30 are long answer questions. Answers to these questions should not exceed 150 words each.

- સૂચના :**
- (1) બધા જ પ્રશ્નો અનિવાર્ય છે.
  - (2) પ્રત્યેક પ્રશ્નના ગુણ તેની સામે દર્શાવ્યા છે.
  - (3) બહુવિકલ્પીય પ્રશ્નોમાં આપેલા ચાર વિકલ્પો (A), (B), (C) અને (D) માંથી સાચો જવાબ પસંદ કરો અને તમારી ઉત્તર પુસ્તિકામાં લખો.
  - (4) પ્રશ્ન સંખ્યા 7 થી 12 ટૂંકા જવાબના પ્રશ્નો (પ્રકાર-I) છે. પ્રત્યેક પ્રશ્નનો જવાબ 25 શબ્દોથી વધારે ન હોવો જોઈએ.
  - (5) પ્રશ્ન સંખ્યા 13 થી 25 ટૂંકા જવાબના પ્રશ્નો (પ્રકાર-II) છે. પ્રત્યેક પ્રશ્નનો જવાબ 80 શબ્દોથી વધારે ન હોવો જોઈએ.
  - (6) પ્રશ્ન સંખ્યા 26 થી 30 લાંબા જવાબના પ્રશ્નો છે. પ્રત્યેક પ્રશ્નનો જવાબ 150 શબ્દોથી વધારે ન હોવો જોઈએ.

1 Changes in size and structure of the body fall in the _____ domain of development. 1

- (A) Physical and motor development
- (B) Cognitive development
- (C) Socio-emotional development
- (D) Above all

_____ એ શરીરના કદ અને બંધારણમાં ફેરફાર સૂચવે છે.

- (A) શારીરિક અને કારક વિકાસ
- (B) બોધાત્મક વિકાસ
- (C) સામાજિક-આવેગાત્મક વિકાસ
- (D) ઉપરના બધા

2 _____ refers to the development of the individual with all his or her potential. 1

- (A) Self actualization
- (B) Subjective competence
- (C) Managing mood
- (D) Cognitive competence

_____ એ વ્યક્તિની સાથે તેની ગર્ભિત સુષુપ્ત શક્તિનો વિકાસ સૂચવે છે.

- (A) સ્વ-આવિષ્કાર
- (B) વ્યક્તિલક્ષી સામર્થ્ય
- (C) મનોભાવનું પ્રબંધન
- (D) બોધાત્મક સામર્થ્ય

3 Which one of the following is not an emotional response to crowding ? 1

- (A) Social withdrawal
- (B) Anger
- (C) Aggression
- (D) Permanent hearing loss

નીચેનામાંથી કઈ આવેગાત્મક પ્રતિક્રિયા ટોળા પ્રત્યેની નથી ?

- (A) સામાજિક પીછેહટ
- (B) ગુસ્સો
- (C) આક્રમકતા
- (D) કાયમી બહેરાશ

4 _____ can be explained as the process by which one form of energy is converted into another form. 1

- (A) Absolute threshold
- (B) Difference threshold
- (C) Sensation
- (D) Perception

_____ ને એક ઊર્જાનું બીજી ઊર્જાના રૂપમાં રૂપાંતર થવાની પ્રક્રિયા તરીકે સમજાવી શકાય.

- (A) નિરપેક્ષ ઉંબર
- (B) ભેદક ઉંબર
- (C) સંવેદન
- (D) પ્રત્યક્ષીકરણ

5 _____ established the first experimental laboratory at the university of Leipzig, in Germany. 1

- (A) Wilhelm Wundt (B) Carl Rogers
(C) Sigmund Freud (D) J.B.Watson

_____ એ સૌપ્રથમ પ્રયોગશાળા જર્મનીની લીપ્ઝિગ યુનિવર્સિટીમાં સ્થાપી.

- (A) વિલ્હેમ વુંટ (B) કાર્લ રોજર્સ
(C) સિગમંડ ફ્રોઈડ (D) જે. બી. વોટ્સન

6 _____ refers to loss of opportunities and privileges that are normally available to general population. 1

- (A) Malnutrition (B) Deprivation
(C) Poverty (D) Competency

વસ્તીને સામાન્ય રીતે પ્રાપ્ત થતી તકો અને અધિકારોની ખોટને _____ કહે છે.

- (A) કુપોષણ (B) વંચિતતા
(C) ગરીબી (D) સામર્થ્યતા

7 Explain any two health hazards that are developed due to noise pollution. 2

ઘોંઘાટ પ્રદૂષણને લીધે વિકસેલા કોઈ પણ બે સ્વાસ્થ્ય ખતરાઓની સમજૂતી આપો.

8 Define Subjective and Objective poverty. 2

વ્યક્તિલક્ષી ગરીબી અને વસ્તુલક્ષી ગરીબીની વ્યાખ્યા આપો.

9 What is learning ? Explain with the help of an example. 2

શિક્ષણ એટલે શું ? ઉદાહરણ સાથે સમજૂતી આપો.

10 What informations are included in a job descriptions ? 2

વ્યવસાય વર્ણનમાં કઈ માહિતીનો સમાવેશ થાય છે ?

- 11 What are possible characteristics of a creative person. 2
 સર્જનાત્મક વ્યક્તિની સંભવિત લાક્ષણિકતાઓ કઈ છે ?
- 12 What is 'Health Psychology' ? 2
 'સ્વાસ્થ્ય મનોવિજ્ઞાન' એટલે શું ?
- 13 Briefly explain in what ways positive emotions affect us. 4
 વિધાયક આવેગોની આપણા પર અસરો ટૂંકમાં સમજાવો.
- 14 Describe the key to longer and healthier life. 4
 લાંબા અને તંદુરસ્ત જીવનની ચાવીઓ વર્ણવો.
- 15 Briefly describe sixteen personality factor (16 PF) questionnaire as a 4
 self-report measure of personality.
 વ્યક્તિત્વના સોળ ઘટકોની પ્રશ્નાવલિ (16 PF) તરીકે વ્યક્તિત્વના માપન માટે 'આત્મ નિવેદન'ની ટૂંકમાં સમજૂતી આપો.
- 16 State the different leadership styles and their nature of relationship with 4
 workers.
 જુદી જુદી નેતૃત્વ શૈલી અને અનુયાયી સાથે તેમના સંબંધોનું સ્વરૂપ જણાવો.
- 17 Mention the broad categories of stressors. 4
 મનોભારકોનું વ્યાપક વર્ગીકરણ દર્શાવો.
- 18 Describe the sources of errors or biases in social cognition. 4
 સામાજિક બોધનમાં ભૂલો કે પૂર્વગ્રહોના ઉદ્ભવસ્થાનો વર્ણવો.
- 19 Explain how the psychological processes are studied using biological 4
 approach.
 જૈવીય અભિગમ દ્વારા મનોવૈજ્ઞાનિક પ્રક્રિયાઓનો અભ્યાસ કેવી રીતે કરવામાં આવે છે ? સમજાવો.

- 20 List any four major features of pre-operational stage. 4
 પૂર્વ-ક્રિયાત્મક તબક્કાનાં કોઈ પણ ચાર મુખ્ય લક્ષણોની યાદી આપો.
 મૂર્વ-ક્રિયાત્મક તબક્કાનાં કોઈ પણ ચાર મુખ્ય લક્ષણોની યાદી આપો.
- 21 Explain how 'Jeevan Vigyan' is related to disciplining the mind. 4
 મનના શિસ્તપાલનમાં 'જીવન વિજ્ઞાન' કેવી રીતે સંકળાયેલું છે ? સમજાવો.
 મનના શિસ્તપાલનમાં 'જીવન વિજ્ઞાન' કેવી રીતે સંકળાયેલું છે ? સમજાવો.
- 22 Discuss the role or impact of media on our society. 4
 આપણા સમાજમાં પ્રસાર માધ્યમોની ભૂમિકા અથવા પ્રભાવની ચર્ચા કરો.
 આપણા સમાજમાં પ્રસાર માધ્યમોની ભૂમિકા અથવા પ્રભાવની ચર્ચા કરો.
- 23 Describe how observation method is considered a scientific method. 4
 કેવી રીતે નિરીક્ષણ પદ્ધતિને વૈજ્ઞાનિક પદ્ધતિ તરીકે ગણવામાં આવે છે ? વર્ણવો.
 કેવી રીતે નિરીક્ષણ પદ્ધતિને વૈજ્ઞાનિક પદ્ધતિ તરીકે ગણવામાં આવે છે ? વર્ણવો.
- 24 Define a group. Why do people join groups ? 4
 જૂથની વ્યાખ્યા આપો. લોકો શા માટે જૂથમાં જોડાય છે ?
 જૂથની વ્યાખ્યા આપો. લોકો શા માટે જૂથમાં જોડાય છે ?
- 25 Differentiate between retroactive interference and proactive interference 4
 with the help of examples.
 ભૂતલક્ષી અવરોધ અને અગ્રલક્ષી અવરોધ વચ્ચે ઉદાહરણ સાથે તફાવત દર્શાવો.
 ભૂતલક્ષી અવરોધ અને અગ્રલક્ષી અવરોધ વચ્ચે ઉદાહરણ સાથે તફાવત દર્શાવો.
- 26 Define the term 'vocation'. Identify and explain the two requirements 6
 necessary for choosing right vocation. Also explain the importance of
 career planning.
 'વ્યવસાય'નો અર્થ આપો. યોગ્ય વ્યવસાયની પસંદગી માટે જરૂરી બે આવશ્યકતાઓને ઓળખીને
 સમજાવો. કારકિર્દી આયોજનના મહત્ત્વને પણ સમજાવો.
 'વ્યવસાય'નો અર્થ આપો. યોગ્ય વ્યવસાયની પસંદગી માટે જરૂરી બે આવશ્યકતાઓને ઓળખીને
 સમજાવો. કારકિર્દી આયોજનના મહત્ત્વને પણ સમજાવો.
- 27 Justify the statement that "adolescence is both biological and social in 6
 nature".
 'કિશોરાવસ્થાનું સ્વરૂપ જૈવીય અને સામાજિક બંને છે.' આ વિધાનની સ્પષ્ટતા કરો.
 'કિશોરાવસ્થાનું સ્વરૂપ જૈવીય અને સામાજિક બંને છે.' આ વિધાનની સ્પષ્ટતા કરો.

- 28** How Yoga shapes our attitude, thinking and behaviour ? **6**
યોગ આપણા મનોવલણ, વિચારો અને વર્તનને કેવી રીતે આકાર આપે છે ?
- 29** Explain primary needs with the help of examples. Discuss the role of **6**
culture and environment in our needs and motives.
પ્રાથમિક પ્રેરણાને ઉદાહરણ સાથે સમજાવો. આપણી જરૂરિયાતો અને પ્રેરણા ઉપર સંસ્કૃતિ અને પર્યાવરણની ભૂમિકા ચર્ચો.
- 30** What is an activity schedule ? Describe any four strategies of time **6**
management.
પ્રવૃત્તિ પત્રક એટલે શું ? સમય પ્રબંધનની કોઈ પણ ચાર વ્યૂહરચનાઓ વર્ણવો.
-

